Nr. 55. Kraków, Piątek 19 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

O wskaźnik drożyźniany

Kraków, 19 października.

Związek przemysłowców zachodniej Małopolski w Krakowie nadsyła nam następujące pismo: „Na posiedzeniu Komisji Parytetycznej, dnia 18 bm. w Krakowie uchwaliła Komisja Parytetyczna przy Województwie Krakowskiem wskaźnik drożyźniany za pierwszą połowę października w stosunku do drugiej połowy miesiąca września w wysokości 37.47%.

Obliczenie tego wskaźnika wywołać musiało z natury rzeczy słuszne rekryminacje po stronie zainteresowanych sfer, tembardziej, że równocześnie ogłoszony wskaźnik warszawski wykazał wzrost drożyzny w pierwszej połowie miesiąca października w wysokości 83%, zaś w Poznaniu w wysokości 91%.

Przyczyna różnicy między wskaźnikami w Krakowie, Warszawie i w innych miejscowościach leży w tem, że Komisja Parytetyczna w Krakowie liczyła wzrost drożyzny za pierwszą połowę października za zupełnie inny okres czasu aniżeli Komisja Parytetyczna w Warszawie. Wedle dotychczasowego systemu, Komisja Krakowska obliczała wskaźnik za czas od 1 do 30 każdego miesiąca, a więc za czas ściśle kalendarzowy. Ubiegłego jednakowoż miesiąca Gł. Urz. Statystyczny polecił Komisji Parytetycznej w Krakowie obliczać wskaźnik nie za okres kalendarzowy, lecz za okresy ściśle przez Gł. Urz. Stat. ustalone w ten sposób, że n. p. za połowę miesiąca oblicza się wskaźnik od 21 września do 6 października. Ponieważ Komisja w Warszawie już od dwóch miesięcy ten system obliczenia stosuje, wypadły, aż do ostatniej uchwały Komisji Parytetycznej stale bardzo poważne różnice między indeksem krakowskim a warszawskim na korzyść Warszawy. Przeciw obliczeniu wskaźnika wedle systemu wyżej podanego, wypowiedziała się Komisja, żądając obliczeń kalendarzowych z tem jednakowoż, by w całej Polsce ten system urzędowych Komisyj był stosowany. Ku największemu zdziwieniu Komisji nadeszła odpowiedź z Gł. Urz. Statystycznego, który we formie imperatywnej zażądał trzymania się okresów nie kalendarzowych, tylko wedle systemu wyżej podanego, gdy równocześnie w Warszawie polecił Główny Urząd Statystyczny obliczać wskaźnik wedle kursu kalendarzowego. Stąd powstała kolosalna dysproporcja między wskaźnikiem krakowskim a warszawskim, jedynie tylko na skutek zupełnego braku systematyki w postępowaniu Głównego Urzędu Statystycznego. Sytuacja teraz o tyle się komplikuje, że Związek Przemysłowców obawia się, iż w międzyczasie może nadejść polecenie z Gł. Urz. Stat., nakazujące obliczać wskaźnik wedle kursu kalendarzowego, jak poprzednio to Komisja Krakowska czyniła, gdy być może równocześnie w Warszawie powrócą do obliczenia wedle okresów nie kalendarzowych. Stąd wyniknie na niekorzyść Krakowa obliczenie wskaźnika, a skutki takiego postępowania odbiją się najfatalniej na całem życiu gospodarczem i wprowadzają kompletny chaos.

Bezpodstawne doniesienia sowieckie

Warszawa, 18 października. Berlińska i moskiewska radiostacje rozgłaszają po świecie wiadomości, jakoby rząd polski, celem uratowania swojej zagrożonej pozycji, dążył do dyktatury. Oczywiście doniesienia te pozbawione są wszelkiej podstawy, a celem ich jest wywołanie zamętu w Polsce, oraz nieufności ku Polsce zagranicą.

Nieustanny spadek marki niemieckiej

10 miljardów za dolara — Banknoty po 100 miljardów

Wiedeń, 19 października. „Neue fr. Presse“ donosi z Berlina: Mimo zarządzeń walutowych rządu niemieckiego, marka spada dalej gwałtownie. — Urzędowy kurs dolara wynosił wczoraj **8.1 miljarda**, zaś w wolnym obrocie sprzedawano go po **9 do 10 miljardów.** Nieustanny spadek marki powoduje **ciągłe wzmaganie druku banknotów**, których samych w dniu wczorajszym puszczono w obieg za 10 bilionów. Wydaje się już banknoty po **50 miljardów** a w najbliższym czasie wydane będą banknoty po **100 miljardów.**

CENA CHLEBA W BERLINIE.

Berlin, 19 pazdziernika. Od jutra cena chleba będzie wynosiła 620 milionów marek.

USTAWA O CZASIE PRACY W NIEMCZECH

Wiedeń, 19 października. „Neue fr. Presse“ donosi z Berlina: Komisja fachowców delegowanych przez stronnictwa koalicyjne, ukończyła narady **w sprawie ustawy o czasie pracy i ustaliła tekst** ustawy. Fakt ten wzmocni stanowisko rządu. Porozumienie, które osiągnięto, utrzymuje zasadniczo 8-godzinny czas pracy w górnictwie, a w szczególności w przedsiębiorstwach, w których praca szkodzi zdrowiu robotnika, natomiast w innych przedsiębiorstwach dozwolone jest **przedłużenie dnia roboczego do 10 godzin.**

NIEMIECKI CHARGE D'AFFAIRES U LORDA CURZONA.

Londyn, 19 października. Lord Curzon przyjął wczoraj popołudniu niemieckiego charge d'affaires Stammera.

Dalsze krwawe zaburzenia w Niemczech

Monachium, 19 października. Podczas zaburzeń bezrobotnych w Neustadt w palatynacie **18 osób odniosło ciężkie rany**, wskutek tych zajść został zabroniony ruch uliczny wieczorem i w nocy, oraz wszelkie zebrania pod gołem niebem.

Monachium, 19 października. Podczas wczorajszych rozruchów zostało **zabitych 6 osób.**

Naprężone stosunki między Bawarją a Saksonją

Monachium, 19 października. Korespondent Hofmann donosi, że rząd bawarski zawiadomił rząd saski, że **odwołuje swego posła z Saksonji Tragera a jednocześnie zwalnia posła saskiego w Bawarji Dziembowskiego** od pełnienia obowiązków dyplomatycznych. Bawarskie ministerium spraw zagranicznych zaznacza, że stanowisko posła bawarskiego w Saksonji nie może być obsadzone tak długo, jak długo partja komunistyczna, która jest żywiołem wrogim wszelkiej państwowości będzie reprezentowana w rządzie saskim.

MINISTER KIERNIK U PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

Warszwa, 19 października. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął we czwartek na dłuższem posłuchaniu ministra spr. wewnętrznych dra **Kiernika.** Minister złożył prezydentowi wyczerpujące sprawozdanie z obecnej sytuacji w państwie, a w szczególności ze **zlikwidowanych ruchów strajkowych**, oraz **katastrofalnego wybuchu na Cytadeli warszawskiej.**

KONFERENCJE KOLEJOWE PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Ryga, 18 października. Dziś rozpoczęła się tutaj konferencja kolejowa państw bałtyckich.

Zatwierdzenie konfiskaty dóbr arcyksiążęcych w Czechosłowacji

Praga, 18 października. Trybunał administracyjny rozpatrywał sprawę sekwestru dóbr byłych arcyksiążąt austrjackich Huberta Salwatora i Józefa Ferdynanda. Trybunał odrzucił ich skargę, uzasadniając to tem, że od r. 1919 **zrzegnowali oni z praw członków dynastii habsburskiej**, uznając datę 28 października 1918 za miarodajną w tej sprawie i **zatwierdził legalność konfiskaty dóbr** arcyksiążęcych, położonych w Czechosłowacji.

Marka polska w Zurychu: 0·0006
Dolar w Krakowie 1.120.000

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 19 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	18/X.
P. T. H. I—V em. . . .	160—165	160—165
„Impex“	3,6—3,9	3,9—4,
„Pharma“ (B. Jawornicki)	140—150	135—150
Bracia Rolniccy I em. . .	85	85—90
„Polski Glob“	15—15.5	14—16
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	28	30—32
Zieleniewski I—IV em. . .	**4200—4350**	**4100—4375**
Warsz. Parowozy I—III em.	12)	118—125
H. Cegielski, Poznań I—IX	**198 - 205**	**185—200**
„Potęga“ Tow. huty żel. .		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—VI em. . .	180—190	180—200
„Pocisk“		
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**4700—4750**	**4500—4800**
Siersza	**2900—3000**	**2950—3050**
Tepege I—IV em.	**1450—1550**	**1400—1525**
Polska Nafta	110—115	105—117
Oikos		1200—1300
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	320—330	350—300

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	18/X.
Pezet		
Strug	270	260
Synykat Kosz., Kraków .	80	75—80
Tłuszcze Trzebinia	**1175**	**1175—125**
„Krakus“ I—VI em. . . .	270—290	265—280
Porcelana Ćmielów . . .	340—350	360—380
Fabr. cukru w Chodorowie .	**1230—1300**	**1325—1360**
Elektr. Siersza I—IV em.	95—100	100—105
Zakłady przem. „Ryngraf“		
S. W. Niemojowski . . .	190—195	
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	145—155	160—164
Bank Hipoteczny	260—265	235—260
Bank Małopolski	315—330	290—330
Ziemski Bank Kredyt. . .		55
Powszechny Bank Kredyt.	32—35	32—35
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	30	
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.		

Kraków, 19 październ. Uporczywie obiegające pogłoski o mającej nastąpić zmianie na stanowisku ministra skarbu odbiły się na nastroju dzisiejszej giełdy. Na giełdzie efektów sytuacja była bardzo chwiejna, w ostatecznym rezultacie kursa się znacznie obniżyły. Kursa były zniżkowe nietylko przy transakcjach per kassa, lecz również przy interesach ultimowych. Stosunkowo najmocniej trzymały się papiery arbitrażowe, aczkolwiek i przy tych efektach spadek kursów był dość poważny.

Również na pogiełdzie nastrój niezdecydowany i tendencja zniżkowa.

Na giełdzie pieniężnej widocznem było z początku osłabienie, pod koniec zebrania jednak dokonywano transakcyj po kursach dość wysokich.

Co do sytuacji na giełdzie efektów przeważa opinja, że w ciagu nadchodzącego tygodnia nastąpi znaczna poprawa kursów. Polepszenie się sytuacji na giełdzie efektów spodziewane jest nawet w razie powstrzymania dalszego spadku marki.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 8700—8500, grube 8000, Gazy 11.000—10.500, Chybi 2200—2100, Len 330, Nafta Krosno 450—400, Silesia 1200, Szkło 200 towar.

KURSA WALUT W TRANSAKCJACH BANKOWYCH.

Jak nas z banków krakowskich informują, dokonywano dzisiaj w walutach i dewizach następujących obrotów:

Waluty: Dolary 1070.000—1060.000—1120.000. 1100.000,1060.000.

Czeki: Zurych 203.000—198.000, Paryż 64.750, Praga 33200, Wiedeń 15 i pół, do 15, Kopenhaga 203,000.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 19 października. Kursa orjentacyjne w ciągu zebrania:

Chodorów 1175—1250, Bank Hipoteczny 265—275, Przemysłowy 1500, Zieleniewski 4200—4325, Browary 6050—6125, Cegielski 185—200, Tohan 145, Jaworzno 7600—7450, Gazy 11.400—11.150, Chybi 2000—1975.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 19 pazdziernika. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach mp. Bank dyskontowy Warszawa 1700—1650—1750. Bank handlowy Warszawa 800—830—812. Bank dla handlu i przem. Warszawa 260 drobne 300—285. Bank kred. Warszawa 175—180. Bank małopolski Kraków 300. Bank przem. Lwów 140—130—140. Bank przem. Warszawa 310. Bank zjed. ziem pol. 400—380. Bank zw. spółek zarobk. XI em. 500. Bank współdzielczy 425. Cerata 55—60. Sole potasowe 1540—1550. Puls 95—115—120. Kijewski Scholze 800—725—750 Wildt 150—140—142½. Czersk 420—430 II. em. 260—225—235. Cukier Warszawa 2600—2250—2400. Gosławice 550—500. Częstocice 9500—9000—9500—10000—11000—10750. Michałów 380—340 335. Firley 240—256. Łazy 55—60. Drzewny przemysł 67½—69. Węgiel 1875—1850—2100—1925—2000—2250 drob. 2300—2240. Cegielski 200—227½—205. Lilpop Rau 185—175 drobne 205—220. Modrzejów 2000—2300—2100. Ostrowiec 3300—3130—3200. Orthwein 130—140—125. Ron Zieliński 265—325—300 IV em. 220—240. Rudzki 875—900—815 925—900—1000—935 drob. 1150—960—1000. Starachowice 1000—850. Ursus 330—340—310. Pocisk 200—195.

Parowozy 120—135, Zieleniewski 4050—4200, Zawiercie 107.000—100.000, Żyrardów 110.000—100.000—102.000, Borkowski 165—185—170, Jabłkowscy 45—49, Żegluga 31—31 i pół do 30, Polbal 40—45, Haberbusch 1600—1450—1500, Spirytus 715—700—810, Majewski 5000—5500, Polska nafta 107 i pół do 100—102 i pół, Nobel 325—350, Lenartowicz 30—29, Pustelnik 230—250—210, Siła i Światło 220—200—210, Chodorów 1200—1240—1230, Ćmielów 350—375, Spiess 380—340, Norblin 380—400—425, drobne 475—490—485, Belpol 31—30, Pol. przemysł naft. 325—320—350, Skóry 65—35—42, Loyd 70—75, Konopie 220—285—260, Klucze 225—230, TPG 1300, Maszyny 660.

Minister pracy i opieki społecznej w Łodzi

Łódź, 19 października.

Po zwiedzeniu zakładów przemysłowych Scheiblera i Grohmanna minister pracy i opieki społecznej przybył do lokalu inspektoratu pracy, gdzie oczekiwali na niego zgromadzeni przedstawiciele wszystkich związków zawodowych przemysłu włókienniczego.

Po przemówieniach powitalnych minister wygłosił dłuższą mowę na temat stosunków i spraw robotniczych w Polsce w szczególności zaś w Łodzi.

W sprawach zarobkowych minister zaznaczył, że wprowadzony będzie ustawowy przymus stosowania wskaźnika przy regulowaniu zarobków.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa 19 października. Waluty: Nowy Jork 1,135.000—1,125.000, frank franc. 68.000.

Czeki Belgia 59.000, Holandja —, Londyn 4,990.000—4,750.000, N. Jork 1,100.000—1,135.000 Paryż 70.000—68.500, Szwajcarja 205.000—198.500, Wiedeń 1695, Praga 32.900, Berlin 00001.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 19 października. **Otwarcie giełdy. Berlin (nie notowany), Holandja 218 i pół, Nowy-Jork 557 i pięć ósmych, Londyn 25.32, Paryż 33.32, Medjolan 25.22, Praga 16.62 i pół, Budapeszt 0.03.06, Bukareszt 2.62, Belgrad 6.65, Sofia 5.35, Warszawa 0.0006, Wiedeń 0.0078 i pięć ósmych, austr, kor. stempl. 0.0079.**

Zurych, 19 października. Zamknięcie giełdy: Berlin —·—, Holandja 218½, Nowy Jork 558, Londyn 25.24, Paryż 33.35, Medjolan 25.12, Bruksela —, Praga 16.60, Budapeszt 0.03,06, Bukareszt 2.60, Belgrad 672½, Sofja 5.35, Warszawa 0.0006, Wiedeń 0.0078⅝, Austr. korona stemplowana 0.0079.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 19 października (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.005.30—6.30, marka niem. 0043, korony czeskie 2092 franki szwajc. 12590, francuskie 4165, funty ang. 318.900 dolary 70.560.

Dewizy Warszawa 0.550—0.650, Berlin 00055, Praga 2110, Zurych 12705, Paryż 4212, Nowy Jork 70.935. Londyn 320700.

Giełda efektów: Zieleniewski 290.000, Fanto 4,640.000 Karpaty galicyjskie 568.000 Galicja 26,500.000 Schodnica 1,800.000 Siersza 211.000 Lwów-Czerniowce 419.000 Kolej północna 21.900.000, Alpine Montan 697.000 Huta Poldi 1.030.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 19 października. N. Jork 11.970.000 000 Londyn 33 865.000 000, Paryż 712.215 000. Szwajcarja 2,134,650.000, Praga 355.509.000. Wiedeń 167,580.

Nowy Jork, 18 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4 i jedna czwarta prc. Przekaz na Londyn 452.50, przekaz na Londyn na 60 dni 449.62 Przekaz na Paryż 596. przekaz na Amsterdam 391 przekaz na Kopenhagę 1753. przekaz na Pragę 24 przekaz na Berlin 000000001 w płaceniu — w żądaniu 000000001 i jedna ósma.

Amsterdam, 18 października. Dewizy. Londyn 11.84 i siedm ósmych, Berlin 0.31 i jedna czwarta za milajard, Paryż 15.30, Szwajcarja 45.75, Wiedeń 00036, Kopenhaga 4480. Sztokholm 67.25, Chrystiania 39.70, Nowy Jork 254 i jedna ósma, Bruksela 13 Madryt 34.40, Włochy 1157. Praga 757 i pół do 762 i pół. Helsingfors 675—685.

Praga, 18 października. Dewizy. Amsterdam 13 i pół, Berlin 475 za miljard. Chrystiania 538, Sztokholm 915, Kopenhaga 610. Zurych 637.75, Nowy Jork 34.50, Wiedeń 487.50, marki niemieckie 6.00, marki polskie 30 za miljon, Paryż 210 i jedna czwarta.

Paryż, 18 października. Weksle. Niemcy 000000 Ameryka 16.70 i pół, Belgja 86.50 Anglia 75.45, Holandja 655, Włochy 7550, Szwajcarja 290 i trzy czwarte. Hiszpanja 225 i pół. Bukareszt —. Praga — Wiedeń —. Sztokholm 440.

Londyn, 18 października. Weksle Paryż 7500, Belgja 87.40. Szwajcarja 25.23, Holandja 1155 i pół, N. Jork 452.55, Hiszpanja 33.51 i pół, Włochy 100, Niemcy 37,500,000.000. Wiedeń 322.500.000, Bukareszt 90

GIEŁDY TOWAROWE

Nowy York, 18 października. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 19000, dowóz wewnątrz kraju 32000, wywóz do Anglji 31000, wywóz na kontynent 57000. Targ miejscowy middling 2980. Tendencja ustalona.

Terminy: październik 29.23, listopad 28.93, grudzień 28.83, styczeń 28.32, marzec 28.39, maj 28.43, lipiec 27.90, sierpień 26.70, wrzesień 25.95.

Nowy Orlean, 18 października. Targ bawełny. Targ miejscowy 2900. Terminy: grudzień 28.33, styczeń 28.24, marzec 28.19, maj 28.05 lipiec 27.65.

Liverpool, 18 października. Targ bawełny. Obrót 5000. Dowóz 20500, amerykańska 1 punkt, egipska 20 punktów wyżej. Targ miejscowy 1745. Tendencja ustalona.

Terminy: październik 1688, listopad 1649, grudzień 1635, styczeń 1615, luty 1615, marzec 1599, kwiecień 1586, maj 1571, czerwiec 1558, lipiec 1539, sierpień 1517, wrzesień 1514.

Chicago, 18 października. Giełda zbożowa: pszenica na grudzień 105 i pięć ósmych, pszenica na maj 110 i pół kukurudza na grudzień 76 i siedm ósmych kukurudza na maj 74, owies na grudzień 42 i trzy ósme, owies na maj 44 i pięć ósmych, żyto na grudzień 69 i pięć ósmych, żyto na maj 13 i jedna czwarta, smalec na grudzień 1217 i pół na maj 1127 i pół. słonina cena najniższa 900, cena najwyższa 950, boczki wędzone cena na grudzień 940, cena najwyższa — dowóz świń do Chicago 45 tys., dowóz świń na zachód 144 tys., świnie lekkie cena najniższa 675, cena najwyższa 760. świnie ciężkie cena najniższa 720, cena najwyższa 775.

Przyjazd delegatów Akademji Umiejętności do Warszawy

Warszawa, 18 października.

Wczoraj wieczorem przybył do Warszawy w specjalnej misji prezes akademji umiejętności, prof. Kazimierz Morawski oraz członek zarządu Akademji Umiejętności, prof. Stanisław Kutrzeba. Przybyli oni w charakterze delegatów Akedmji Umiejętności, celem poruszenia wobec rządu sprawy niewykonania przez Rosję traktatu ryskiego w zakresie zwrotu mienia kulturalnego, wywiezionego do Rosji. Delegacja będzie na specjalnych konferencjach u p. prezesa rady ministrów, oraz ministra oświecenia publicznego i ministra spraw zagranicznych, w sobotę zaś dnia 20 bm. delegaci będą przyjęci przez prezydenta Rzeczypospolitej.

KRONIKA

OKRADZENIE MUZEUM NARODOWEGO W WARSZAWIE. W Muzeum Narodowem w Warszawie przy ul. Podwale Nr 15 stwierdzono wczoraj kradzież.

Pastwą złodzieja, czy złodziei stała się jedna z gablot, zawierająca wysokiej historycznej i materjalnej wartości zabytki polskie, XVII i XVIII wieku w postaci rozlicznych miniatur, wysadzanych kosztownemi kamieniami, i t. p. Gablota, która była zamknięta na kilka kłódek i zamków, jak się okazuje, otwarta została po uprzedniem złamaniu wszystkich kłódek.

SZTUKA BRUNO WINAWERA W PRADZE CZESKIEJ. Teatr na Winohradach w Pradze, wystawił w poniedziałek dnia 15 bm. znaną sztukę Brunona Winawera p. t. „Księga Hioba". Według depeszy, jaką autor otrzymał od dyrekcji teatru na Winohradach, sztuka zdobyła — respect wielky — wielkie powodzenie. Równocześnie autor oczekiwany jest w Pradze i w tej sprawie poczyni już wobec dyrekcji teatru na Winohradach konkretne obietnice. Dyrekcja oczekuje go i w depeszy daje temu wyraz: „Tesime se na was prijezd". Poselstwo czeskosłowackie w Warszawie daje znakomitemu autorowi bezpłatną wizę, od Piotrowic do Pragi zapewniono mu bezpłatny przejazd — słowem zrobiono wszystko, co kulturalne państwo sąsiedzkie może dla znakomitego artysty zrobić.

ZGON CHOMIAKOWA. W Belgradzie zmarł w tych dniach b. prezes III Dumy, Mikołaj Chomiakow. Zmarły był synem znanego idealisty słowianofila Aleksego Chomiakowa Wszedł do III Dumy z ramienia partji „październikowców", należąc do jej skrzydła liberalnego i uczciwego. Jako przewodniczący III Dumy zyskał sobie wielką popularność przez swoją dobroduszność i jowialność.

—o—

TELEFONY IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE: 3203 Prezydjum i wicesekretarz Henryk Maiss, — 2261 sekretarz Dr Bruno Josefert, — 2318 sekretarz dr Rudolf Beres, — 2260 wicesekretarz Władysław Gaertner, — 3410 — Biuro kolejowe, Insp. Józef Bund.

Giełda pieniężna w Krakowie: 3473 giełda, — 3504 giełda, — 3582 sekretarjat giełdy, Dr Izydor Drohocki.

Giełdy płodów rolniczych w Krakowie: 4328 sekretarjat Giełdy.

—o—

GREMJUM AJENTÓW HANDLOWYCH w Krakowie komunikuje członkom, że jest do oddania zastępstwo zagranicznej fabryki sucharków do tępienia szczurów oraz firmy „Internationale Handels-Union G. m. b. H. w Berlinie" (artykuły pasmanteryjne, koronkowe, modniarskie itp.).

Reflektanci zechcą nadesłać zgłoszenia pod adresem Sekretarjatu Gremium, św. Krzyża 7.

Komunikaty teatralne

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO. Od lat 13 niegrany wielki poemat rycerski Corneille'a wchodzi na afisz w sobotę, 20 bm. „Cyda" gra po raz pierwszy u nas, p. Alfred Szymański, który tę rolę grał z obu światowemi artystkami we Lwowie.

OPERA I OPERETKA. Dziasiaj, w piątek, 19 bm., „Ostatni walc". Jutrzejsza premjera opery Rubinsteina „Demon" zapowiada się nadzwyczaj zajmująco. Staranna wystawa, reżyserja K. Kruglowskiego, dyryguje dyr. Walewski.

„BAGATELA". Dzisiaj i w sobotę 20 bm., sztuka K. Mere pod tyt. „Obłęd". W sobotę „Bagatela" wystawia interesującą komedję pod tyt. „Rozkosze przypadku", pióra p. Rene Benjamin. W rolach głównych pp.: Słonecka-Rygierowa, Gorayska, Nowakowski (reżyser), Szubert, Melina, Heniowski, Godlewski, Pietruszyński, Ratschka i Winkler.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

ZJAZD WŁAŚCICIELI FABRYK DROŻDŻY. Przez ubiegłe dwa dni obradował w Krakowie w sali konferencyjnej Izby Handlowo-Przemysłowej ogólno-polski zjazd właścicieli fabryk drożdży. Istniejącą pomiędzy właścicielami prowizoryczną konwencję uchwalono przedłużyć narazie na dalsze 3 miesiące. Ceny sprzedaże mają być w przyszłości regulowane w odstępach tygodniowych stosownie do zmiany kursu marki polskiej na podstawie kalkulacji warszawskiego biura związku. Z obrad wynika, że konkurencja drożdży zagranicznych w szczególności czeskich i rumuńskich, oddziaływa dalej niekorzystnie na produkcję krajową, zwłaszcza w Małopolsce.

WYSOKOŚĆ OPŁAT OD WYWOZU DRZEWA LIŚCIASTEGO. W myśl żądania sejmu Rzeczypospolitej ministrowie przemysłu i handlu oraz skarbu ustanowili wysokość opłat od wywozu drzewa liściastego nieobrobionego na 5 szylingów od metra sześciennego. O ile jeden metr sześcienny drzewa tego waży 1000 kg., w takim razie opłaty będą wynosić pół szylinga od 100 kg.

PODWYŻSZENIE MNOŻNIKÓW CELNYCH. Zostało podpisane i w tych dniach zostanie ogłoszone rozporządzenie o podniesieniu mnożników celnych. Mnożnik normalny podnosi się do 310 tys. mkp.

PODWYŻKA PODATKU OD WINA. Na mocy rozporządzenia rady ministrów podwyższono stopę od wina musującego. I tak obecną stopę podatkową podniesiono dla wina musującego winogronowego ze 100 tys. na 300 tys. mkp., a dla wina musującego owocowego z 50 tysięcy na 100 tys. mkp. Rozporządzenie to weszło w życie z dn. 15 bm.

Z GIEŁDY DRZEWNEJ. Ceny za metr sześcienny w tysiącach mk. polskich loco stacja załadowania: dąb fornierowy — 6.000, dąb na wyroby — 5,000, deski dębowe stolarskie — 8.000, kloce sosnowe od 25 c" i wyżej — 3.500, sosna eksportowa 4.500, osika na zapałki — 3.600, świerk papierówka — 2.500, slipry wyrobionej 5.500, olcha na wyroby od 25" i wyżej 3500 brzoza na wyroby od 25 c" i wyżej 3000, deski trzy czwarte × 12 m., pięć czwartych c" 1", 2", 3", 4" — 7.000, słupy telegraficzne od 8 do 10 m. od 12 c" do 18 c" — 3.500, pud opału od 14.000 do 25.000, stemple kopalniane — 2500, kopa szprych dla stelmachów — 150, kopa dzwon na koła 200 kopa bindry miary angielskiej 240 c" — 500, kubik tembry wyrobionej miara angielska — 150, kopa klepki memelskiej — 350 kopa dyszli dla stelmachów — 700, bali eksportowych I klasy sosna —, bali eksportowych sosnowe II kl. —

WIERZYTELNOŚCI CZESKO-SŁOWACKIE W POLSCE. Wedle doniesień z Pragi przeprowadzają obecnie czesko-słowackie Izby handlowe i przemysłowe w swych okręgach rejestrację wierzytelności czesko-słowackich w Polsce, aby na podstawie zebranych dat umożliwić zagajenie ugodowych pertraktacyj grupy dłużników polskich z grupą wierzycieli czeskosłowackich.

Akcja całaześrodkowana jest obecnie w Izbie handlowej i przemysłowej w Ołomuńcu, która nadesłać ma wkrótce informacje o rozwoju i obecnym stanie całej tej sprawy, która dotyka żywo liczne grono zobowiązanych w koronach czeskosłowackich.

POLSKA EKSPORTUJE CYNK I OŁÓW DO ANGLJI. W półrocznem sprawozdaniu znanej firmy angielskiej Brandeis, Goldschmidt i Co, dającem obraz wwozu półszlachetnych metali do Anglji, znajdujemy po raz pierwszy imię Polski, jako dostawcy. Jako importer cynku, Polska zajęła na rynku angielskim odrazu trzecie miejsce z 7741 tonną, wyprzedzona tylko przez Stany Zjednoczone A. P. (24.393 t.) i Belgję (23.023 t.). Przywóz ołowiu z Polski przedstawia się znacznie skromniej, gdyż zajmuje 9 miejsce z ilości 1270 ton, daleko nie tylko poza ołowianemi potentatami, jak Australja (37.216 ton), Hiszpanja (23.067 t.), Stany Zjednoczone (14.123 t.), lecz i poza szeregiem drobniejszych państw.

SAMOCHODY W NIEMCZECH. W r. 1922 daje się zauważyć w Niemczech znaczny przyrost prywatnych samochodów. Naogół przypada w Niemczech 1 samochód osobowy na 700 mieszkańców, w Berlinie na 200, Hamburgu na 220, w Niemczech zachodnich na 520 mieszkańców, a 1 wehikuł motorowy na 360 osób. Z pośród samochodów osobowych służyły:

	1914	1921	1922
dla ruchu publicznego	8.378	8.172	8.915
dla celów urzędowych	1.348	4034	3.867
dla celów prywatuych	51.150	48.704	,69723

Przyrost samochodów prywatnych w 1922 r. wynosił zatem w stosunku do roku poprzedniego 43.2%, w stosunku zaś do stanu przedwojennego około 30%.

Eksport samochodów z Niemiec zmniejszył się po wojnie pod względem wagi, wynosił bowiem (samochody osobowe) w 1913 r. — 9.714 ton, 1922 — 8.304 ton, w pierwszych zaś 5 miesiącach roku bieżącego — 2.866 ton. Ponieważ jednak obecnie przeważa typ lżejszych samochodów, możnaby twierdzić, że ilość eksportowanych samochodów zwiększyła się.

IMPORT NIEMIECKI DO KONSTANTYNOPOLA. — W urzędowej statystyce tureckiej handlu zagranicznego za czas od stycznia do września 1923 r. stoją na pierwszem miejscu Niemcy, które eksportowały do Turcji towarów za 4.242.556 tur. funt., co przedstawia w porównaniu do tego samego okresu czasu w 1921 roku znaczną zwyżkę (369.219 tur. funt.). Importowano z Niemiec na pierwszem miejscu aparaty fotograficzne, maszyny elektryczne i rolnicze. Import turecki do Niemiec wynosił od stycznia do września 1922 r. 1.233.188 tur. funt.

ZBOŻE ROSYJSKIE DLA ANGLJI. Towarzystwo kooperatyw hurtowych w Londynie przyjęło i zatwierdziło ofertę złożoną przez rosyjską delegację handlową o dostawę do Anglji jednego miljona ton zboża. Zawarta tym sposobem między Rosją sowiecką a towarzystwem kooperatyw. transakcja nabiera charakteru realnego tem bardziej, że w skład towarzystwa kooperatyw wchodzą dwie wielkie angielskie firmy zbożowe i wielka kompanja okrętowa, statki której byłyby oddane do dyspozycji syndykatu. Dzienniki tutejsze zapatrują się na tę transakcję dość optymistycznie, podkreślając jej znaczenie. Pisma sądzą, że o ile Rosja dostarczy Anglji w ciągu jednego sezonu jednego miljona ton zboża, będzie mogła wówczas otrzymać fabrykaty angielskie, przedstawiające podwójną wartość dostarczonego zboża.

REPERTUAR

—o—

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)
Piątek: „Ziemia nieludzka"
Sobota: „Cyd" (premjera)

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Piątek: „Obłęd"
Sobota popoł.: „Obłęd" (ceny zniżone), wieczór: „Rozkosze przypadku" (premjera)

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^1/_2$)
Piątek: „Ostatni walc"
Sobota: „Demon" (premjera)

STARY TEATR (początek o godzinie $7^1/_2$)
Niedziela 21 bm. o godz. $7^1/_2$ wieczór: Walter Gieseking, sławny pianista.
Piątek 26 bm. o godz. 8 wieczór: Leo Ślezak, światowej sławy śpiewak.

Znakomici sportowcy

Oddawna na Zachodzie doszli ludzie do przekonania, że ćwiczenia sportowe są doskonałym orzeźwiającym wypoczynkiem po wytężonej pracy umysłowej. W rezultacie wśród najwybitniejszych dostojników świata sport ma wielu przyjaciół.

Wczasie audjencji komitetu olimpijskiego w Watykanie papież wspomniał o tych czasach, kiedy przed wejściem swem do Watykanu wdzierał się odważnie na najwyższe szczyty alpejskie.

Doskonałym sportowcem jest król Alfons XIII, który jest „mistrzem" tenisowym. Pozatem z zapałem jeździ jachtem i automobilem. Jako tenisista na jasnym brzegu był partnerem króla szwedzkiego. Sprawiedliwość każe przyznać, że zwyciężyła ich bez trudu mistrzyni świata, panna Lenglen, lotnictwem praktycznie zajmuje się Albert I.

Dowodem, że nietylko ci panujący są sportowcami, których w ich pracy zastąpili konstytucyjni ministrowie, są Mussolini, Baldwin i Lloyd George. Mussolini uprawia szermierkę, jazdę konną, automobilem i wioślarstwo — Baldwin i Lloyd George grę w golfa.

Ów znakomity świat sportowy poniósł dużą stratę skutkiem śmierci prezydenta Hardinga, który z zapałem grywał w golfa i kierował jachtem. Jego następca Coolidge tylko jeździ codzień konno.

W powyższym spisie brakuje byłego następcy tronu niemieckiego, doskonałego lekkiego atlety. Cóż prawda wszelkie jego powodzenia należą do przeszłości.

Wysadzenie w powietrze góry lodowej

Na południe od wielkich mielizn Newfoundlandu zjawiła się na oceanie płynąc z ciepłemi wodami Golfstreamu olbrzymia góra lodowa długości 350 stóp, o dwóch szczytach, z których wyższy wznosił się na 70 stóp ponad powierzchnię morza.

Ponieważ góra ta przedstawiała groźne niebezpieczeństwo dla parowców, płynących przez ocean, amerykańskie władze marynarskie postanowiły wysadzić ją w powietrze za pomocą miny.

Gdy wywołano wybuch, oczom widzów, przypatrujących się zdala, z pokładu parowca, przedstawił się widok wspaniały:

Olbrzymi słup wody wzbił się w powietrze niemal do szczytu góry. Tysiące ogromnych brył lodu prysnęło na wszystkie strony, wpadając wśród ogłuszającego huku do morza. Straciwszy przez to znacznie na wadze, lśniąca góra wynurzyła się jeszcze bardziej z wód morskich, sięgając parusct stóp wysokości. Przez chwilę wznosił się ten kolos nieruchomo nad wodą, nagle jednak usłyszano przeraźliwy trzask i ujrzano górną część lodowego kolosu, który załamał się mniej więcej na połowie wysokości, usuwającą się zwolna do morza.

Z góry pozostały szczątki, które zapewne w ciągu kilku dni rozpłyną się w ciepłym prądzie morskim.

Wyspa rajskich ptaków

Śród wysp Antylskich (Małe Antyle) istnieje wywych wysp Antylskich (Małe Antyle) istnieje wysepka Małe Tobago, stanowiąca własność prywatną sira Williama Ingrama.

Wysepka ta znana jest śród ornitologów z tego względu, że właściciel jej zdołał tam zaaklimatyzować, sprowadzone z Nowej Gwinei, ptaki rajskie tak, iż liczba tych pięknych ptaków doszła na Małem Tobago już do kilkuset i zwiększa się stale wobec niedopuszczania na wyspę myśliwych.

Zresztą nietylko dla myśliwych, lecz i dla innych śmiertelników, dostęp do wyspy jest bardzo trudny. Strome jej wybrzeża skalne nie pozwalają większym okrętom zbliżać się do wyspy, a i mniejsze statki z trudem tylko, przy pomocy doświadczonych pilotów, mogą lądować ze względu na olbrzymie fale, rozbijające się wciąż o strome skały.

Z tych też względów obecny właściciel wysepki zamierza ją sprzedać. Cena wynosi kilka tysięcy funtów sterl. Nowojorskie Towarzystwo zoologiczne zamierza podobno kupić wysepkę.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

KRAKOWSKA SPÓŁKA TRAMWAJOWA

—o—

Z dniem 20 października 1923 wchodzi w życie następująca

NOWA TARYFA TRAMWAJOWA

1) Bilet jednorazowej jazdy dla dorosłych łącznie z podatkiem gminnym mk. 10 tys.

2) Bilet jednorazowej jazdy dla dzieci poniżej lat 10-ciu i młodzieży szkolnej mk. 5 tys.

3) Bilet jednorazowej jazdy dla robotników, urzędników państwowych, oficerów (na legitymacje) i żołnierzy (bez legitymacji) wraz z podatkiem gminnym mk. 7 tys.

4) Karta miesięczna łącznie z podatkiem gminnym mk. 1 miljon.

5) Należytość za przewiezienie pakunku mk. 10 tysięcy.

W przedwstępnej sprzedaży wydawane będą bilety normalne dla dorosłych w bloczkach po 50 sztuk z opustem 10 proc. t. j. w cenie po mk. 450 tys. za bloczek.

Posiadacze bloczków i kart abonamentowych zakupionych przed ogłoszeniem niniejszej taryfy, winni w myśl § 3 regulaminu jazdy dopłacić różnicę ceny kupna, a mianowicie posiadacze bloczków za nieużyte jeszcze bilety, posiadacze zaś kart abonamentowych za czas pozostający jeszcze do korzystania z tychże.

Wymieniona wyżej dopłata musi być uskutecznioną w Dyrekcji Tramwaju do dnia 22 października 1923 włącznie za złożeniem odnośnych biletów, względnie kart abonamentowych, które będą odpowiednio przestemplowane.

Do dnia 22 października 1923 włącznie bilety te i karty abonamentowe zachowują swoją ważność.

Dopłata u konduktorów w wozach zostaje zniesioną.

Posiadacze bloczków i kart abonamentowych, którzyby dopłaty nie chcieli uiścić, mogą w powyższym terminie otrzymać zwrot pieniędzy, a mianowicie odnośnie do bloczków za bilety nieużyte, a odnośnie do kart abonamentowych, za czas pozostający do korzystania z tychże — a to pod rygorem utraty prawa żądania zwrotu zapłaconych kwot — tudzież prawa uiszczenia dopłaty.

Kraków, dnia 18 października 1923.

DYREKCJA TRAMWAJU.

Dyrekcja Towarzystwa Handlowego
BRACIA ROLNICCY S. A.
w Krakowie

zawiadamia P. T. Akcjonarjuszy, że ci, którzy nie wykonali prawa poboru III-ciej emisji **w przedpłacie,** prawa tego **nie tracą** i będą je mogli wykonać jeszcze w terminie późniejszym, jaki zostanie osobno ogłoszony. Subskrypcja odbędzie się w tym samym stosunku t. j. 4 akcje nowe na 1 poprzednią w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 15 lipca b. r., jednak po kursie, który ustali Rada Zawiadowcza. 4224

97 1—1

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.